

Polskie długi wdzięczności

Historia grupy *Amici della Polonia* z Pontenure

Pierwsze kontakty parafii św. Piotra Apostoła w Pontenure (PC) z Kurią Metropolitalną w Krakowie sięgają odległego roku 1979. Wtedy to grupa młodych ludzi po raz pierwszy odbyła podróż do Krakowa i Częstochowy. Stało się to możliwe dzięki pomocy ks. bpa Enrica Manfrediniego, pasterza diecezji Piacenza, który nawiązał bezpośredni kontakt z ówczesnym metropolitą krakowskim J. E. ks. kard. Franciszkiem Macharskim. Staraniami ks. Kardynała grupa z Pontenure otrzymała zgodę na wjazd na teren PRL, a co się z tym wiąże, również potrzebne wizy. Uczestnicy wyprawy chcieli na własne oczy przekonać się, jaka sytuacja polityczno-ekonomiczna panuje nad Wisłą. Wiedzieli bowiem, że również ich świadectwo może wpłynąć na zainteresowanie się Zachodu problemami ówczesnej Polski. W ten sposób rozpoczęła się długoletnia współpraca oraz pomoc tej włoskiej gminy dla Polski.

Zacząto organizować wyjazdy do Polski dla duchownych oraz mieszkańców Pontenure i regionu Piacenza. Jedną z tych podróży pobłogosławił przed wyjazdem wieloletni sekretarz stanu Stolicy Apostolskiej J. E. ks. kard. Agostino Casaroli. Parafia św. Piotra Apostoła w Pontenure, jako jedna z pierwszych, zmobilizowała swoje siły, odpowiadając tym samym na apel o pomoc humanitarną wystosowany przez ks. kard. Macharskiego. W takich okolicznościach zawiązała się grupa pod nazwą *Amici della Polonia*, która organizowała zbiórkę i dostawę żywności, odzieży i lekarstw do Polski.

Działalność grupy *Amici della Polonia*

Pierwszy Tir z żywnością gotowy był pod koniec grudnia 1981 roku. Niestety, ze względu na wprowadzony stan wojenny i niejasną sytuację polityczną w Polsce żadna ze znanych firm transportowych nie podjęła się zorganizowania przewozu. Pomimo trudności Tir dotarł jednak do Krakowa już w połowie stycznia 1982 r., tzn. w kilka tygodni po wprowadzeniu w Polsce stanu wojennego.

W sumie w latach 1982-1989 grupa *Amici della Polonia* zorganizowała wysyłkę około 30 Tirów z żywnością, odzieżą i lekarstwami. Niektóre transporty (na przykład środków opatrunko-

wych dla szpitala w Nowym Targu) były organizowane na specjalną prośbę ks. kard. Franciszka Macharskiego. Wraz z każdym transportem przybywało do Polski kilka osób z grupy *Amici della Polonia*. Oprócz chęci zapoznania się z sytuacją w Polsce, osoby te stanowiły swoistą " eskortę " konwoju, tak aby pomoc dotarła w ustalone wcześniej miejsce.

Po każdej wizycie w Polsce, w lokalnej prasie ukazywały się relacje z podróży i sprawozdania ze zorganizowanej i przeprowadzonej pomocy. Relacje prasowe, jak i świadectwa ustne osób powracających z tzw. " żelaznej kurtyny " pozwalały zapoznać mieszkańców Pontenure i okolic z istniejącą w Polsce sytuacją polityczno-gospodarczą. W ten sposób kształtowała się również opinia publiczna wspierająca polskie dążenia do niepodległości i samostanowienia. Pomoc grupy *Amici della Polonia* nie ograniczała się wyłącznie do pomocy charytatywnej. Podjęto wiele cennych inicjatyw na terenie regionu Piacenza.

Godną przypomnienia jest pomoc Polakom, którzy zdecydowali się pozostać na emigracji we Włoszech. Członkowie grupy zorganizowali w Bettola k/Pontenure kurs języka włoskiego przeznaczony dla obywateli polskich. W sposób szczególnie pomagano Polakom w znalezieniu miejsc pracy i zamieszkania. Nie małym wysiłkiem była bezinteresowna pomoc w przezwyciężaniu wszelkich kłopotów biurokratycznych, związanych choćby z pozwoleniami na pobyt w Republice Włoch. Dokonania grupy *Amici della Polonia* świadczą bezapelacyjnie o jej wielkim (jak na możliwości kilkutyśięcnej gminy) zaangażowaniu w pomoc dla Polski znajdującej się pod

Teresa Musiał Casali

Tiry wyjeżdżające do Polski z Pontenure (1982)
Poniżej: Zakończenie kursu j. włoskiego dla Polaków w Pontenure

rządami komunistycznymi. Było to możliwe dzięki ofiarności wszystkich członków, a także pomocy władz kościelnych, z którymi nawiązano bezpośrednie relacje. Świadczą o tym choćby zachowane liczne listowne podziękowania ks. kard. Franciszka Macharskiego czy opata Bogumiła Salwińskiego z Opactwa w Mogile.

Podziękowania po latach

Na organizację pomocy kierowaną przez grupę *Amici della Polonia* należy bez wątpienia spojrzeć przez pryzmat niewielkiego miasta, jakim było i jest Pontenure. Zaangażowanie jego mieszkańców w pomoc dla Polski w latach '80 pozostaje jednak bezsporne i staje w szeregu innych dokonań organizowanych w ówczesnym czasie przez liczne stowarzyszenia i organizacje polonijne i zagraniczne.

29 października 2010 r. członkowie grupy *Amici della Polonia* z Pontenure otrzymali *Medale Wdzięczności*, ustanowione przez Europejskie Centrum Solidarności z okazji 30-lecia NSZZ *Solidarność*, a przyznawane obcokrajowcom, którzy w latach '80 wspierali polskie dążenia do niepodległości i samostanowienia.

PONTENURE. Gmina Pontenure leży w prowincji Piacenza, w północnych Włoszech, ok. 65 km od Mediolanu. Jej obszar liczy 33,8 km². W latach osiemdziesiątych XX wieku miała około 5 tys. mieszkańców. Obecnie ludność tej gminy to ok. 6 tys. mieszkańców, z czego obcokrajowcy z ponad 40 różnych narodowości, stanowią ok. 10% społeczeństwa. Od 2008 r. Pontenure jest miastem partnerskim Olkusza.

Medale z rąk konsula generalnego RP Krzysztofa Strzałki otrzymali: ks. Paolo Buscarini, ks. Gianni Vincini, ks. Gianni Marzucchi oraz medal *post mortem* ks. bp Enrico Manfredini. Pozostali członkowie

grupy (państwo: Rita Terzoni i Renato Paganini, Maria Rosa Garatti i Bruno Cagni, Maria Grazia Tassi i Stefano Cervi, Francesco Casali, Rita Parenti oraz Noeme Monti - medal *post mortem* dla męża Tommaso

Fusconi) zostali odznaczeni medalami wcześniej w Rzymie (15 października 2010 r.) przez prezydenta RP Bronisława Komorowskiego. (Patrz Biuletyn Informacyjny *Polonia Włoska* 2010 nr 2-3-4 /55-56-57).